

Husen vid Kungsgatan, kvarteret Gruvan 10 och 9

Husen vid Kungsgatan

KUNGSGATANS NAMN OMNÄMNS första gången 1683. Om det var den dåvarande kungen Karl XI (1655–1697) som åsyftades vid namngivningen är ovisst. Namnet skulle mycket väl kunna ha sitt upphov från Karlstads grundare hertig Karl (1550–1611). Han blev kung Karl IX först år 1604 men utfärdade stadsprivilegierna redan år 1584. Han skänkte då hela Tingvallaön till borgerskapet men tog ett år senare tillbaka mark i den östra delen för att uppföra en kungsgård som kom att kallas herrgården Carlsberg. Byggnationen påbörjades 1585 med magasin, ladugårdar, stall och tjänstebostäder. Huvudbyggnaden stod klar 1607 och låg ungefär där Gamla gymnasiet ligger idag. Den gata som då löpte från Västra bron och fram till kungsgården hade inget officiellt namn utan kallades för ”store gata”. Området mot öster var obebyggt och användes som åkerlyckor och vallhagar som genomkorsades av en landsväg mot nordost fram till älvens östra gren ungefär där Östra bron finns idag. Vid kungsgården anslöt ”store gata” i en krökning till den gamla landsvägen. Karl IX:s kungsgård revs visserligen 1653 men det är mycket troligt att den var anledningen till att man trettio år senare kom att ge Kungsgatan dess namn. Då Domkyrkan och Gamla gymnasiet uppfördes på 1700-talet var Kungsgatans och landsvägens sträckning densamma och man kan fortfarande se spåret av den krök där de anslöt till varandra i form av det sydöstra avfasade hörnet som finns kvar i stödmuren som omgärdar den förhöjda kyrkotomten. Först efter att Prämkanalen färdigställdes 1837 och Hagabron tillkommit fick Kungsgatan den raka sträckning från Gamla gymnasiet och österut som den har idag.

Hörnhuset från 1914 i nationalromantisk stil på Kungsgatan 2A. Foto: Föreningen Karlstad Lever 2010.

Beskrivning av hörnhuset

Det fyra våningar höga hörnhuset vid Kungsgatan 2A uppfördes 1914 efter ritningar av arkitekt Knut Jonson och på uppdrag av handlaren E. Nyström. Det är gestaltat i tidstypisk nationalromantisk stil men har även vissa kvardröjande drag från den jugend som nationalromantiken nu ville